

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

TILLSYN

**TILLSYN AV SKRIVARGÅRDEN
"BARNUPPDRAGET"**

Dnr. 701-9977-2007
Länsstyrelsens
Välfärdsenheten
April 2008

ÄRENDET	3
BAKGRUND	3
HÄLSA.....	4
Fysisk hälsa och tandhälsa	4
Kost och kosthållning.....	4
Sömn.....	5
Psykisk hälsa	5
Sex och samlevnadskunskap	5
Medvetenhet om beroendeproblematik	5
UTBILDNING/PRAKTIK.....	7
KÄNSLOMÄSSIGA OCH SOCIALA BEHOV	8
Integritet	8
Kontaktmannaskap	8
Identitetsutveckling, socialt uppträdande och förmåga att klara sig själv.....	8
Utveckla sociala relationer	9
DELAKTIGHET	11
SÄKERHET	12
Rutiner och regler.....	12
Registerkontroll	13
Kontakt med anhöriga/nätverk utifrån kvalitet och säkerhet för barnet.....	13
Lokaler	14
KVALITET	15
Föreståndare/bitr. föreståndares utbildning och erfarenhet.....	15
Personalens utbildning	16
Handledning och kompetensutveckling	16
Tillstånd och inskrivning av barn.....	16
Mål	17
Kvalitetssäkring.....	18
Dokumentation	18
Planering av vården.....	18
Samverkan.....	18
Etik och bemötande	19
Rutiner för synpunkter och klagomål.....	19
Övrigt	19
ÖVRIGT	20
Barns bästa	21
Jämställdhet.....	21
Tillgänglighet	21
Sammanfattande bedömning.....	21

Tillsyn över enskild verksamhet gällande barn och ungdomar på Skrivargården

ÄRENDET

Länsstyrelsen har i Regleringsbrev för år 2006 och 2007 fått i uppdrag av regeringen att genomföra tillsynsbesök på samtliga HVB för barn och ungdom.

Tillsynsbesöken på Skrivargården genomfördes den 16 – 17 oktober 2007. Inför tillsynsbesöket begärde Länsstyrelsen in uppgifter bland annat i form av vilka som varit anställda på behandlingshemmet de senaste 12 månaderna, vilken utbildning och erfarenhet som de anställda hade, uppgifter om vilken lagstiftning som ungdomarna som varit placerade enligt, informationsmaterial som finns om verksamheten. Därutöver fick föreståndaren besvara en enkät avseende bl.a metoder, mål, rutiner m.m. Länsstyrelsen har även fått tillgång till personalschema.

Vid tillsynen intervjuades såväl personal som ledning. Länsstyrelsen samtalade även med tre av ungdomarna som vistas på enheten. Länsstyrelsen har även haft telefonkontakt med socialtjänsten i tre kommuner som har placerat ungdomar på elevhemmet samt med tre vårdnadshavare till ungdomarna.

Vid tillsynsbesöket genomfördes även granskning av personakter.

Länsstyrelsen har även haft tillgång till tidigare tillsynsrapporter, givna tillstånd till verksamheten samt tagit del av information som funnits på verksamhetens hemsida i oktober 2007.

BAKGRUND

Lappetorp HVB har haft tillstånd att bedriva verksamhet vid Skrivargården i Bettna sedan 1999. Verksamheten riktar sig till pojkar i åldrarna 14 – 19 år. Orsaken till att pojkarna placeras på Skrivargården har sin bakgrund i neuropsykiatriska funktionshinder och tidiga störningar.

Utöver verksamheten som bolaget bedriver i Bettna finns ytterligare två behandlingshem (Prästgården och Alma) och en utslussnings verksamhet (Arnö) i bolagets regi i Nyköpings kommun. Därutöver bedriver bolaget en skola i samverkan med Nyköping och Trosa kommun. Tillsynsbesök på Prästgården och Arnö genomfördes våren 2007 och finns redovisade i rapporter med diarienummer 701-289-2007 resp. 701-11788-2007.

HÄLSA

Fysisk hälsa och tandhälsa

Det är många gånger oklart om barnen har genomgått en hälsokontroll när de skrivs in vid Skrivargården. En del av barnen har inte använt sig av skolhälsovården i hemskolan vilket förstärker problemen och oklarheten om deras fysiska hälsa uppger föreståndaren. Personalen uppger att den fysiska hälsan ibland är utredd när barnet kommer från ett sk utredningshem.

Skrivargården har inte några särskilda rutiner beträffande hälsokontroll av barn vid inskrivning. Ibland erhåller man uppgifter om barnets fysiska hälsa genom föräldrarna. Vid de egna behandlingskonferenserna tas barnens hälsa upp som ett återkommande inslag under placeringstiden. Vid behov vänder personalen sig till distriktssköterska vid Vårdcentralen och vid behov av tandvård sker den vanligtvis i barnets hemkommun.

I barnens behandlingsplaner ingår ofta den egna hygien. Vid fysiska aktiviteter som träning är dusch obligatoriskt.

Eventuell synundersökning kan ske i samband med att barnet ska börja ta körkort.

Någon kontroll av eventuell sexuellt överförbar smitta förekommer inte. Vid behov vänder man sig till ungdomsmottagningen.

Vad gäller rökning kan man om barnet själv vill sluta hjälpa till med sk nikotinplåster, tuggummi etc.

Kost och kosthållning

Barnen äter skollunch vid den närliggande lunchbaren. Den egna middagen planeras utifrån den skollunch de ätit tidigare. Någon egen matsedel förekommer inte. Enligt såväl personal som ungdomar Länsstyrelsen talat med vid behandlingshemmet finns det möjligheter att lämna egna önskemål om maträtter. Lämna barnet ett önskemål är det brukligt att barnet hjälper till att handla och att laga maten.

Det är alltid sallad på bordet och matkulturen har förbättrats vid Skrivargården under senare år uppger personalen.

I samband med matsituationen tränas vissa färdigheter t ex att duka. I takt med barnets ålder ingår alltmer att träna den egna självständigheten. För en av de inskrivna ungdomarna som fyllt 18 år ingår att regelbundet (1ggr/v) vara med och laga mat.

Sömn

Alla barn har ett eget rum. Det går att låsa om sig. Personalen har dock alltid möjligheter till tillträde. Mobiltelefon får inte användas på nätterna för att inte störa nattvilan.

Barnen får inte gå in på varandras rum efter viss fastställd tid på kvällen. Denna tid är olika vardagar och helger. På helgen får barnen sova lite längre.

Psykisk hälsa

Barnen har vid behov även möjlighet till kontakt med psykologer, mentorer i gymnasieskolan samt idrottstränare.

En kontakt med extern terapeut måste bygga på barnets egna behov. Det är viktigt att särskilja detta från vad Skrivargården kan erbjuda uppger föreståndaren,

Sex och samlevnadskunskap

Kunskaperna till barnen vad gäller sex och samlevnad förmedlas till barnen genom samtal med personal uppger föreståndaren. Till viss del får barnen även kunskap om sex och samlevnad genom skolan vid Skrivargården. Frågorna om sex och samlevnad kan ibland vara uppe vid samtalsgrupperna som består av personal samt inskrivna barn. Dessa grupper har tystnadsplikt.

Skrivargården har haft kontakt med RFSL i Nyköping vad gäller ungdomars sexuella identitet när behovet funnits.

Vid intervju med personal framkommer att personalen samtalar med barnen om flickor och relationer. Personalen har ingen utbildning inom området sex och samlevnad. De upplever inte bristen på utbildning som ett problem vid samtalen. Vid intervjun med personal framkommer att det även finns möjlighet till samtalskontakt med ex kurator vid RFSL.

Medvetenhet om beroendeproblematik

Skrivargården arbetar inte med inriktning mot missbruksproblematik. Enligt föreståndaren är kunskapen om denna problematik begränsad varför man försöker att undvika den. Ett barn som missbrukar skulle få en negativ påverkan på de andra barnen enligt föreståndaren.

Skrivargårdens personal har varit på seminarium vad gäller användandet av drogstickor/multistickor. Seminarierna har erbjudits via det företag som Skrivargården köper drogstickorna – multistickorna från.

Drogstickorna-multistickorna används vid misstanke om droganvändning. Finns det anledning att misstänka missbruk ska urinprov lämnas. Är provet positivt sker en konfrontation med barnet vad gäller provresultatet. Nekar barnet sker ett om prov som skickas till Karolinska sjukhuset för analys.

Skulle något barn konstateras vara eller ha varit påverkad av droger kommer personalen att mer bevaka barnet under en period.

Vad gäller rökning är detta tillåtet utomhus. Tobaken köps ut av föräldrar till barnen. Personalen köper aldrig ut tobak till barnen. Vill barnet sluta röka finns det möjligheter att få stöd i detta.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriterier

- Barnen får stöd vad det gäller den fysiska hälsan
 - Barn får stöd i att sköta sin tandhälsa
 - Barn får en bra kost och får lära sig en god kosthållning
 - Barnen ges goda förutsättningar för god sömn
 - Barns behov när det gäller den psykiska hälsan tillgodoses under placeringen
 - Ungdomarna får sex och samlevnads kunskap
 - Verksamheten har en medvetenhet om beroendeproblematik och kontroll över att barnen inte har tillgång till någon form av beroendeframkallande medel under placeringstiden.
- (2 kap. 1-2 §§, 5 kap 1 § SOSFS 2003:20, 3 kap. 3 § SoF, 5 kap 1 § AR SOSFS 2003:20, 1 kap 1-2 §§ SoL, 7 kap. 2 § SoL)*

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller** följande områden som ingår i bedömningskriterierna:

- Barn får en bra kost och får lära sig en god kosthållning.
- Barnen ges goda förutsättningar för god sömn
- Barns behov av när det gäller den psykiska hälsan tillgodoses under placeringen.
- Ungdomarna får sex och samlevnads kunskap.
- Verksamheten har en medvetenhet om beroendeproblematik och kontroll över att barnen inte har tillgång till någon form av beroendeframkallande medel under placeringstiden.

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller delvis** följande områden som ingår i bedömningskriterierna:

- Barnen får stöd vad gäller den fysiska hälsan.
- Barn får stöd i att sköta sin tandhälsa.
Skrivargården saknar rutiner för hur barnens fysiska hälsa och tandhälsa ska tillgodoses. Detta gör att länsstyrelsen bedömer att verksamheten endast delvis uppfyller dessa områden.

UTBILDNING/PRAKTIK

All daglig verksamhet är individuellt anpassad. Skrivargården erbjuder en strukturerad skolverksamhet. Undervisningen bedrivs i anslutning till behandlingshemmet. Skolplikt gäller och barnen börjar skolan efter ca en vecka från inskrivningsdagen.

Skolan vid Skrivargården är inte en sk friskola utan är organiserad under den kommunala verksamheten Navet i Nyköping.

Den gymnasiala undervisningen sker som regel vid Tessinskolan alternativt Gripenskolan i Nyköping. Verksamheten har ett samarbete med gymnasieskolan, i huvudsak det individuella programmet. Visst samarbete sker även med naturbruksgymnasiet Öknaskolan i Tystberga.

Går eleven inte i skolan har han praktik. Praktiken kan ingå i den individuella skolplanen som kan innebära en praktikdag per vecka. Rektor har ansvaret att godkänna studieplanen.

Det är framförallt kärnämnen som erbjuds vid Skrivargården. Möjligheter finns att erbjuda alla ämnen som finns på läroplanen.

Två personal ansvarar för undervisningen. En av dessa är formellt utbildad lärare. Den andre har lång erfarenhet från arbete inom skolan.

Två av de föräldrar Länsstyrelsen talat med uppger sig ha stort förtroende för personalen i undervisningen. De är även mycket nöjda med barnens förbättrade skolprestationer. De får även bra information om det löpande skolarbetet. En av ungdomarna Länsstyrelsen talat med uppger att det är lätt att prata med skolpersonal t ex om behovet av praktik en dag i veckan för att underlätta skolarbetet.

Undervisningen följs upp vid behandlingskonferenserna där även lärare deltar. Sker uppföljningen/behandlingskonferensen i barnets hemkommun lämnar skolan en skriftlig redogörelse över elevens skolprestationer.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömning kriterier

"Barnen får skolundervisning, alternativt praktik eller arbete som motsvarar barnens individuella behov under placeringen."

Detta innebär bl.a. att skolpliktiga barn har tillgång till undervisning och deltar i denna. Icke skolpliktiga barn har tillgång till undervisning alt. praktikplats eller arbete.

(1 kap 1-2§§ SoL, 2 kap 1§ SOSFS 2003:20, skollagen, 3 kap.3§ och 7§ SoF)

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller** de bedömningskriterier som ingår i området "Utbildning och praktik".

KÄNSLOMÄSSIGA OCH SOCIALA BEHOV

Integritet

Alla barnen har tillgång till eget rum som de kan låsa. Personalen har alltid möjlighet att gå in i rummet vid behov. Andra ungdomar ska bjudas in till rummet av barnet för att få tillträde. Är barnet inte på rummet ska dörren vara stängd.

Om barnet vill så kan dörren till det egna rummet låsas t ex under skoltid. Ingen får gå in på något annat barns rum efter fastställd kvällstid och inte heller om barnet inte är där. Behöver någon annan ungdom gå in ringer personal alltid upp för att kolla att det går bra. Har barnet t ex glömt något på någon annans rum följer alltid personal med och hämtar det.

Ungdomarna uppger att personalen lyssnar på dem. De får vara ifred på rummet om de vill. Det är även viktigt att knacka på dörren. Eventuellt besök av flickvän/pojkvän eller kamrat ska godkännas av de andra barnen.

Tillgång till mobiltelefon bygger på att barnet klarar av att använda den på ett bra sätt t ex att inte tala i den på nätterna. Personalen är också restriktiv till användandet av mobiltelefon vid de tillfällen ett socialt destruktivt beteende måste brytas. En fast telefon finns i jourrummet och går att använda till kl. 21.00. Personal är alltid med vid dessa samtal.

Barnen kan inte koppla upp sig på Internet. Undantaget är den sk elevdatorn. Användandet av den övervakas alltid av personal.

Barnen har möjligheter till både planerade och oplanerade individuella samtal med personal vid behov.

Kontaktmannaskap

Varje barn har två kontaktpersoner. Kontaktmannaskapet innebär bl a ett ansvar för att en behandlingsplan upprättas på barnet och planen följs upp med de mål som fastställs. Kontaktpersonen har ett särskilt ansvar att göra observationer samt att sammanställa uppgifter rörande barnet.

Det sker en viss arbetsfördelning mellan de två kontaktpersonerna till ett barn. Kontaktmannaskapet innebär en trygghet för barnen uppger personalen.

Identitetsutveckling, socialt uppträdande och förmåga att klara sig själv

Föreståndaren uppger att Skrivargården möter ungdomarna på ett annat sätt idag än tidigare. Kraven på ungdomarna ställs i högre grad i relation till vad ungdomarna själva har med sig från sin hemmiljö och vad som är rimliga krav att börja arbeta med.

Ungdomarna får tvätta sin egen tvätt. I början får de hjälp att lära sig hur man gör. Ett av barnen uppger att ju mer han sköter sig desto större eget ansvar får han.

Det finns möjlighet att delta vid inköp och matlagning vilket stärker den egna självständighetsutvecklingen.

Reglerna vid matsituationen är viktiga. Alla ska sitta med när middagen serveras. Det är viktigt att smaka på maten och att inte gå från bordet förrän måltiden avslutats. Vid måltiden förekommer mycket diskussioner med ungdomarna. Det är viktigt att reglerna efterlevs även bland personalen uppger såväl föreståndare som personal.

Vid t ex klädinköp kan ungdomarna vara med och ta reda på kostnad, välja kläder mm innan ett beslut om inköp tas. Det finns möjligheter att vara med och måla samt inreda sitt rum själv. Det är inte tillåtet med bilder på nakna tjejer, sådant som anknyter till narkotika eller har rasistisk anknytning på väggarna.

Beträffande fritidsaktiviteter är extrema kampsporter inte tillåtna.

När ungdomarna är 16-17 år får de en legitimation samt ett bankkort. Ett ämne som bl a tas upp i samtalsgruppen är hur det är att ha en egen lägenhet. Ämnen som ekonomi berörs bl a genom att ungdomarna får handla med egna kontanter. Ett eget klädkonto ställer krav på att använda det på ett bra sätt så att pengarna räcker.

Arbetet med att utveckla barnens egna ansvar uppskattas av de föräldrar Länsstyrelsen intervjuat. Bland annat anges bädda ,städa, inköp och matlagning som viktiga uppgifter att lära sig.

Möjligheten finns även att frivilligt arbeta ihop pengar t ex genom att ta ansvar för bilvård vid Skrivargården.

Det är viktigt att diskutera aktuella områden med ungdomarna. De får själva välja ämne utifrån vad som känns angeläget för dem. Ett område att diskutera kan t ex vara mobbing.

Personalen uppger att det är viktigt med det kulturspecifika. Det kan gälla valet av mat ex (halal slaktat kött), att få delta i högtider utifrån religion/kultur mm.

Utveckla sociala relationer

De individuella samtalen och gruppdiskussionerna är viktiga forum för barnen. Här ges möjligheter att lösa t ex konflikter mellan barnen.

Även aktiviteter som t ex danskurs, gymträning mm innebär en möjlighet att vara med andra barn och vuxna utanför institutionen. Barnen reser ibland själva till och från aktiviteter.

I anslutning till inskrivningen arbetar personalen även med att göra en sk nätverkskarta tillsammans med barnen. Kartläggningen visar på viktiga

personer för barnet. Vid behandlingskonferenserna planeras bl a barnets hempermissioner och till vem barnet reser.

Personalgruppen uppger att kombinationen av olika ungdomar kräver en tolerans inom institutionen. De har olika bakgrund varför det finns olika regler att acceptera.

Enligt föreståndaren arbetar verksamheten idag mer med föräldrarna. Ett specifikt uppdrag kan vara att "förbättra familjesituationen" inför att barnet ska flytta hem.

En förälder som Länsstyrelsen talat med uppger sig ha fått bra stöd i att klara av bl a konflikter med barnet när han varit hemma på permission.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriterier

- Barnens personliga integritet respekteras och barnen ges möjlighet att ha en tydlig privat sfär under placeringen.
- Barnen har någon vuxen att tala med i personalgruppen och samtalen sker med respekt för barnens självbestämmande och integritet
- Barnens känslomässiga och beteendemässiga utveckling påverkas i positiv riktning
- Barnen får stöd i sin identitetsutveckling, att utveckla socialt uppträdande och förmåga att klara sig själv.
- Barnen har möjlighet att utveckla sociala relationer och relationer till sina familjer.

(1 kap 1-2§§ SoL, 3 kap 3§ SoF, 6 kap. 1§ FB, SOSFS 2003:20 2 kap 3§ AR)

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller** följande områden som ingår i bedömningskriterierna:

- Barnen har någon vuxen att tala med i personalgruppen och samtalen sker med respekt för barnens självbestämmande och integritet.
- Barnens känslomässiga och beteendemässiga utveckling påverkas i positiv riktning.
- Barnen får stöd i sin identitetsutveckling, att utveckla socialt uppträdande och förmåga att klara sig själv.
- Barnen har möjligheter att utveckla sociala relationer och relationer till sina familjer.

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller delvis** följande områden som ingår i bedömningskriterierna:

- Barnens personliga integritet respekteras och barnen ges möjlighet att ha en tydlig privat sfär under placeringen.

Länsstyrelsen gör bedömningen då barnen inte ges möjligheter till egna individuella telefonsamtal där personal inte är med.

DELAKTIGHET

Första behandlingsplanen upprättas efter ca 1-1,5 månader. I detta arbete deltar barnet tillsammans med kontaktperson, föräldrar och socialtjänst. Individuella samtal med kontaktpersonen är obligatoriska 1-2 ggr/vecka. Det är viktigt att barnet deltar och är med i samtalen. Uppföljningar sker var tredje månad. Barnets intresse för den egna utvecklingen ökar vanligtvis i takt med tiden vid institutionen.

I samband med inskrivning har ungdomarna även möjlighet att göra en inköpsresa och handla något till det egna rummet.

Vid behandlingskonferenserna som äger rum ca var 6:e vecka får barnet bli berättat om hur han mår, vad han gjort och ska göra. Barnet får hjälp med delmål så att de små framstegen lättare uppmärksammas.

I samtalsgrupperna diskuteras mycket med barnen. Allt är tillåtet att ta upp. Samtalsgruppen har tystnadsplikt. Undantaget är uppgifter som innebär att personal måste bryta tystnadsplikten. Tystnadsplikten bryts om det gäller viktig information för övrig personal att få del av. Barnet informeras om tystnadsplikten måste brytas. Barnen har även möjligheter att delta och framföra sina åsikter vid kollegiet som är en större personalsammankomst. Dessa uppgifter bekräftas av barn som intervjuats av Länsstyrelsen.

Barnen har möjlighet att ha önskemål om mat. De kan också vara med vid inköp samt matlagning. De barn som Länsstyrelsen talat med uppger att de har möjligheter att påverka vad de ska äta och även möjligheter att delta i matlagningen. Ungdomarna har även möjligheter att ha önskemål om fritidsaktiviteter enligt personalen. En av ungdomarna Länsstyrelsen talat med uppger att det finns möjligheter till att göra det man önskar.

Det är viktigt att lyssna på barnen för att barnen även ska lyssna på de vuxna enligt personalen. En av de barn Länsstyrelsen talat med uppger att personalen är bra på att lyssna och att bry sig om barnen.

Vid samtal med samtliga intervjuade föräldrarna uppger de att de känner sig delaktiga i planeringen för deras respektive barn. De har medverkat vid upprättandet av behandlingsplanen och är med på en regelbunden uppföljning av vården. De upplever även att barnens synpunkter tas tillvara och att personalen lyssnar på dem.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriterier

- Barnen ges möjlighet att vara delaktiga vid inskrivningen, i hur behandlingen planeras samt vid uppföljning av vården.
- Barnen uppmuntras att uttrycka synpunkter om hur kontakten med viktiga personer i familj och nätverk ska upprätthållas och genomföras.
(1 kap. 1-2§§, 3 kap. 5§ SoL, 1§ LVU, Barnkonventionen artikel 12, 7 kap. 2§ SoL, 3 kap. 3§ SoF)

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller** de bedömningskriterier som finns inom området delaktighet.

SÄKERHET

Skrivargården har ett centralt brandlarm. Det finns brandlarm i samtliga rum och brandsläckare i fastigheten. Gemensam uppsamlingsplats finns vid eventuell brand.

Brandinformation försöker verksamheten få via räddningstjänsten i Nyköping.

En personal är särskilt utsedd att ansvara för brandskyddet. En regel som finns är att inga brandutgångar får vara blockerade. Brandsläckare finns i fastigheten.

När man byter barngrupp är det ibland svårt att nå ut med informationen uppger personal/föreståndare.

För barnen gäller att ingen rökning är tillåten inomhus och inga levande ljus får användas.

Personalen låser in knivar, saxar och rakhyvlar. Även bensin och brandfarliga vätskor låses in.

Regler som gäller vid t ex mopedåkning är att inte skjutsa och att använda hjälm.

Om ett barn avviker från institutionen finns det rutiner för hur personalen gör. Vid LVU beslut är det klart vad personalen ska göra. Vid SoL beslut letar personalen först efter barnet innan de kontaktar föräldrarna.

Vid misstanke om sexuella övergrepp finns det forum för att diskutera detta. Skrivna rutiner uppges finnas i bl a personalhandboken. Skrivargården har mediciner inlåsta i ett skåp.

Rutiner och regler

Enligt föreståndaren finns skrivna säkerhetsrutiner vid Skrivargården. Länsstyrelsens enkät som föreståndaren besvarat visar att såväl skriftliga som icke skriftliga rutiner finns inom verksamheten för att bl a förebygga och förhindra att barn utsätts för övergrepp, misshandel eller att barnen skadas

sig. Rutiner finns även om hur personal ska agera vid misshandel, övergrepp och om barnet rymmer.

Vid samtal med föreståndaren uppger han att skrivna rutiner finns i personalpärmen. Föreståndaren uppger att de håller på att skriva ner rutiner för verksamheten.

Om inte personal fungerar på arbetet diskuterar de detta med varandra. Personalgruppen uppger att man inom verksamheten har högt till tak och att olika synsätt diskuteras ingående.

Enligt föreståndaren finns det både skrivna och oskrivna regler för barnen. Kunskap om reglerna får barnen både muntligt och skriftligt. Nya elever informeras om reglerna. Periodvis kan man inom verksamheten införa särskilda regler som kan gälla t ex tillgång till köket.

Ordningsregler finns bl a i "avdragspärmen". Avdrag på veckopeng kan förekomma. Skolans regler finns också synligt uppsatta på en dörr. Det är viktigt att reglerna även gäller för personalen uppger föreståndaren. Städdagarna gäller även för personal som ska vara med och vara delaktiga. uppger föreståndaren. Även barnens föräldrar och socialtjänsten har en övergripande kunskap om rutinerna vid Skrivargården enligt föreståndaren.

Om nödvändigt kan personal hålla i barnet enligt föreståndaren. Detta är en åtgärd som är mycket sällsynt. Vanligtvis räcker det med att personal säger till. Eventuella konflikter är viktiga att reda ut enligt föreståndaren.

Två av föräldrarna som Länsstyrelsen intervjuat uppger att de inte känner till några särskilda rutiner men känner till att barnet kan få lämna urinprov vid misstanke om drogmissbruk. En av de intervjuade föräldrarna uppger att hon känner till rutinerna vid institutionen.

Registerkontroll

Kontroll görs i belastning/misstanke registret vid nyanställning.

Kontakt med anhöriga/nätverk utifrån kvalitet och säkerhet för barnet

Det är viktigt med samarbetet och att familjen känner delaktighet i det gemensamma arbetet med barnet enligt föreståndaren. Personalen har kontakt med hemmet minst en gång per vecka.

I de akter Länsstyrelsen granskat finns inga besöksrestriktioner antecknade för de inskrivna barnen.

Det finns möjligheter för barnet att ringa socialtjänst, föräldrar och kamrater vid behov och efter överenskommelse med personal. Restriktioner kan finnas beträffande vissa olämpliga kontakter för barnet.

Vid intervju med barn vid institutionen framkommer att de deltar vid möten med socialtjänst, har möjligheter att träffa representanter från socialtjänsten själva samt kan ta eget initiativ till ett möte.

De föräldrar Länsstyrelsen talat med uppger att barnet stöttas i att ha kontakt med sin familj både genom möjligheten för familjen att besöka Skrivargården samt telefonkontakt.

Lokaler

Verksamheten bedrivs i en villafastighet som består av två plan samt källare. På det övre planet finns boenderum för elever samtalsrum samt en kontorsdel och WC med dusch. På nedre våningen finns ett vardagsrum, boenderum för elever, kök samt WC/dusch. Skolan bedrivs i en närliggande fristående fastighet

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriterier

Verksamheten har särskild uppmärksamhet på den risksituation som finns när barn vårdas tillsammans.

Rutiner finns:

- som förebygger och förhindrar att sexuella övergrepp inträffar då barnen är placerade.
- som förebygger och förhindrar att barnen skadar sig själv under placeringstiden
- som förebygger och förhindrar att psykisk och fysisk misshandel inträffar
- för hur personalen skall agera vid sexuella övergrepp, psykisk och fysisk misshandel
- för hur personal skall agera om barn rymmer
- för att hantera konflikter och missförhållanden inom verksamheten.
- Verksamhetens ordningsregler är lagliga och kännetecknas av god etik och ett respektfullt bemötande.
- Barnen får stöd i att upprätthålla kontakt med viktiga personer i sitt nätverk på ett sätt som innebär god kvalitet och säkerhet för barnen
- Familj och nätverk är delaktiga i barnens behandling på ett sätt som innebär god kvalitet och säkerhet för barnen.
- Kontroll genomförs av om personer som anställs är kriminellt belastade
- Lokaler och utrustning är av god kvalitet och säkra.

(1 kap.1- 2§ SoL, SoL,3 kap. 3§ SoL, 5 kap. 1§ AR SOSFS 2003:20, 6 kap. 1§ SoL, 7 kap. 2§ SoL, 11 kap. 5-6 §§ SoL ,14 kap. 1§, 3 kap. 3§ SoF, 1 kap. SOSFS 2003:20, 4 kap. 3§ SOSFS 2006:11, 2 kap. 1-2§§ SOSFS 2003:20,3 kap. 1§ SOSFS 2003:20, JO kollektiv bestraffning 990507 mål 21298, 041025 mål 5091-2003, SOU 2005:65, SRVFS 2004:3)

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller** följande områden som ingår i bedömningskriterierna:

- Rutiner finns som förebygger och förhindrar att sexuella övergrepp inträffar då barnen är placerade.
- Rutiner finns som förebygger och förhindrar att psykisk och fysisk misshandel inträffar.
- Rutiner finns för hur personal ska agera vid sexuella övergrepp, psykisk och fysisk misshandel.
- Rutiner finns för hur personal ska agera om barn rymmer.
- Verksamhetens ordningsregler är lagliga och kännetecknas av god etik och ett respektfullt bemötande.
- Barnen får stöd i att upprätthålla kontakt med viktiga personer i sitt nätverk på ett sätt som innebär god kvalitet och säkerhet för barnen.
- Familj och nätverk är delaktiga i barnens behandling på ett sätt som innebär god kvalitet och säkerhet för barnen.
- Kontroll genomförs av om personer som anställs är kriminellt belastade.
- Lokaler och utrustning är av god kvalitet och säkra.

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller delvis** följande områden som ingår i bedömningskriterierna:

- Rutiner som förebygger och förhindrar att barnen skadar sig själv under placeringstiden.
- Rutiner för att hantera konflikter och missförhållanden inom verksamheten.

Skriftliga rutiner saknas inom ovanstående områden.

KVALITET

Föreståndare/bitr. föreståndares utbildning och erfarenhet

I den personalenkät som skickats in till Länsstyrelsen i samband med tillsynen angavs en annan person som föreståndare för verksamheten vid Skrivargården en den som anges i tillståndsbeviset. Länsstyrelsen har valt att utgå från att den person som anges i tillståndsbeviset också är föreståndare.

Föreståndaren har utbildning i psykosocialt behandlingsarbete (20 p), pedagogik med inriktning mot ungdoms- och missbruksvård (20 p) samt en utbildning med inriktning mot föreståndarskap (totalt 25 p) som bland annat innehåller offentlig rätt, socialrätt, arbetsrätt och organisation och ledarskap. Därutöver har han gått kortare kurser i bl.a. nätverkstänkande och "Ifrågasatt föräldraskap". För närvarande genomgår han en 20 poängs utbildning "Praktiken som kunskapsform" där utbildningen utgår från den vardagliga praktiken.

Innan föreståndaren började arbeta på Skrivargården i november 1997, hade han arbetat på Lövsta skolhem sedan 1994.

Den biträdande föreståndare som anges i verksamhetens tillstånd har yrkeserfarenhet från Lövsta skolhem, där hon bland annat arbetat 10 år som föreståndare. Utbildningsmässigt har hon genomgått föreståndarutbildning 20 högskolepoäng inom Statens institutionsstyrelse samt ytterligare totalt 20 högskolepoäng i relaterade ämnen samt ett antal kortare ej poänggivande kurser genom anställningar hon haft. Hon har lång erfarenhet av att arbeta med ungdomar med social problematik.

Personalens utbildning

Av den personalenkät som inkommit till Länsstyrelsen i samband med tillsynens genomförande framgick att det totalt fanns åtta behandlingsassistenter som var tillsvidareanställda (varav en var tjänstledig för annan tjänst inom bolaget vid tillsynsbesöket) och tre som var timanställda vid tillsynens genomförande. Utöver dessa finns även föreståndaren/arbetsledaren under dagtid samt två lärare som är anställda i skolan

Av de behandlingsassistenter som fanns i verksamheten har en genomgått behandlingsassistent utbildning (60 p) på Stensunds folkhögskola, tre stycken har genomgått "Att utveckla behandlingsstrategier i psykosocialt arbete inom HVB Lappetorp och en har genomgått en behandlingsassistent utbildning på 20 p på Stensund. Övriga saknade relevant utbildning för att arbeta med barn och ungdomar.

Handledning och kompetensutveckling

Personalen har extern handledning. Föreståndaren deltar oftast i personalhandledningen. Behovet i gruppen styr valet av handledare och vid mer specifika behov kan t ex kontaktpersonen få egen handledning.

Det finns en ambition att all personal ska ha 20+20p utbildning inom arbetsområdet. Det finns möjlighet att få specialkompetens inom vissa områden. Föreståndaren uppger att grundutbildningsnivån är viktig bland personalen för att klara av arbetet.

Via nätet håller verksamheten sig uppdaterad på nya forskningsrön inom området. Ansvar har föreståndaren som informerar personalgruppen.

Personalgruppen uppger att de inte diskuterar nya forskningsrön men vanligtvis får dessa via handledningen eller handläggare i kommunen

Tillstånd och inskrivning av barn

Skrivargården har tillstånd att bedriva enskild verksamhet enligt 7 kapitlet 1§ punkt 1 i form av HVB. Tillståndet omfattar sex platser för ungdomar i åldern 14 – 19 år. Den problematik ungdomarna enligt tillståndet har är neuropsykiatriska funktionshinder och tidiga störningar.

Enligt de inskickade uppgifterna om inskrivna ungdomar under de senaste 12 månaderna framgår att det inte vid något tillfälle under det senaste året funnits fler än sex ungdomar inskrivna vid Skrivargården.

Ingen ungdom har varit äldre än 19 år eller yngre än 14 år.

Föreståndaren anger att de ungdomar som skrivs in på Skrivargården har en psykosocialproblematik. Framförallt arbetar de med ungdomar som har någon form av diagnos så som Asperger eller ADHD. Många av ungdomarna ligger på gränsen till att vara särskolemässiga. Även om barnens föräldrar kan ha svårigheter att stå emot sina barn kommer flertalet av barnen/ungdomarna från välfungerande familjer.

Verksamheten arbetar inte med ungdomar som har en missbruksproblematik, men det händer att ungdomar provat på droger av olika slag. Att de valt att inte ta emot ungdomar med en missbruksproblematik beror dels på att kunskap kring detta saknas i verksamheten och dels på att missbrukande ungdomar ofta har ett sådant beteende att det skulle vara skadligt för övriga ungdomar på behandlingshemmet.

Verksamheten försöker även att undvika att ta emot ungdomar med alltför stor kriminalitet, framförallt för att verksamheten är öppen så att det kan vara svårt att hålla dem kvar på behandlingshemmet.

Föreståndaren anger även att de har en ambition att inte blanda alltför olika problematik i barngruppen.

Det är alltid föreståndaren som tar det slutliga beslutet om en ungdom skall tas emot i verksamheten eller inte, men man diskuterar varje aktuell ungdom i personalgruppen. Det är även föreståndaren som tar beslutet om att avsluta en placering i samband med ett sammanbrott.

Vanligtvis tar socialsekreteraren kontakt med antingen föreståndaren eller med bolagets VD inför en placering. Efter det sker ett möte mellan socialsekreterare, föreståndare och en av behandlingsassistenterna.

Mål

Verksamheten saknar skriftliga verksamhetsmål men har kvalitetsmål angivna för barnen. Kvalitetsmålen anger de mål kommunerna har för det placerade barnet.

Som mål för verksamheten anger föreståndaren att de kan möta behovet de står inför, att utbildningsgrund/kompetensnivå hos personalen svarar upp på behovet att vara professionella i det man gör. Som mål anges även att vara tillgängliga för ungdomarna, att utveckla sig samt att ta del av ny information och kunskap.

Enligt föreståndaren talar de inte i termerna om mål för verksamheten utan istället om målet de har för ungdomarna.

Kvalitetssäkring

Skrivargården medverkar i Skandinavisk sjukvårdsinformations kvalitetsindex och får genom dem en utomstående kvalitetsbedömning. Skrivargården försöker att arbeta med sk mätpunkter under placeringstiden för att följa upp behandlingsresultatet. De försöker även att arbeta med att hålla pärmar och aktuell dokumentation uppdaterad.

Dokumentation

Alla ungdomar på Skrivargården har två personliga pärmar, en där dag anteckningar förs och en för övrigt material kring den enskilde ungdomen såsom LVU beslut, behandlingsplaner etc. Länsstyrelsen har inte kunnat finna lätt tillgängliga uppgifter, exempelvis i form av ett försättsblad, i någon pärm där det framgår viktiga uppgifter kring varje enskild ungdom exempelvis vem som är vårdnadshavare, vem som är handläggare, viktiga personer för ungdomen, aktuella telefonnummer. Det finns inga samlade uppgifter om barnets hälsotillstånd.

Planering av vården

Skrivargården erhåller en vårdplan från socialtjänsten när barnet skrivs in. Därefter upprättas en behandlingsplan inom ca 1-1,5 månad. Innehållet i behandlingsplanen styrs av socialtjänstens utredning samt av de observationer av barnet som görs vid Skrivargården.

Den fortsatta uppföljningen av behandlingsplanen sker ca var 6:e vecka. När behandlingsplanen upprättas sker detta tillsammans med barnet, föräldrarna, socialtjänsten och kontaktpersonen. Kontaktpersonen som tillsätts i samband med att barnet skrivs in vid Skrivargården är även ansvarig för att behandlingsplanen upprättas.

Verksamheten försöker även mäta sin måluppfyllelse i arbetet med barnen.

Skrivargården kan även erbjuda eftervårdsavtal i samband med att placeringen avslutas.

Samverkan

Personal vid Skrivargården uppger att de har en närmare kontakt med socialtjänsten idag än tidigare. Socialtjänstens underlag tillsammans med de egna observationerna styr bl a samverkan och vilka andra aktörer det kan bli aktuellt att samarbeta med. Några som anges är NP-center, LSS, RFSL, Unga Vuxna, mentorer i gymnasiet mm. Under placeringstiden kan det även vara aktuellt med familjearbete något som även uppskattas av socialtjänsten.

Samverkan med föräldrarna sker genom bl a telefonsamtal samt vid behandlingsplanering och uppföljning av vården då de även deltar. Den positiva samverkan bekräftas av samtliga föräldrar Länsstyrelsen intervjuat.

Etik och bemötande

Ungdomar som Länsstyrelsen talat med uppger att personalen lyssnar, bryr sig och anstränger sig för att göra ett bra jobb. Personalen uppges även stå kvar om något händer. Ungdomarna uppger även att de har möjligheter att påverka t ex valet av mat och fritidsaktiviteter. Sköter man sig får man ett större ansvar uppger ungdomar Länsstyrelsen talat med vid Skrivargården. Även de intervjuade föräldrarna framhåller ett bra bemötande från personal.

Intervjuade socialsekreterare uppger att det fungerar bra vid Skrivargården. De lyfter särskilt fram familjearbetet som något positivt. De arbetar konsekvent och är flexibla i att hitta lösningar.

Rutiner för synpunkter och klagomål

Personalen Länsstyrelsen talat med vet hur man ska göra vid klagomål. Klagomålet skrivs ner och lämnas till föreståndaren. Inkommer klagomålet på dagtid tar föreståndaren hand om det omgående.

Samtliga intervjuade föräldrar uppger att de kan vända sig till personal om det är något de vill ta upp eller klaga på. De är mer oklara över vem de ska vända sig till i ledningsfunktionen då två av föräldrarna Länsstyrelsen talat med inte känner till vem som är föreståndare för enheten.

Övrigt

Personalen är schemalagda så att det finns tre personal i tjänst mellan kl. 16 – 22.30 måndag – torsdag samt söndag. På fredagar efter kl. 16.30 och under lördagen finns två personal i tjänst. Mellan kl. 9 – 16 är det vanligtvis två behandlingsassistenter i tjänst. På vardagarna finns även föreståndaren och den som i praktiken fungerar som hjälp till föreståndaren i tjänst.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriterier

- Huvudmannen har ansvar för att den som för att den som förestår verksamheten har kompetens att styra och leda verksamheten. Detta innebär bl.a. att verksamhetens föreståndare, och i förekommande fall biträdande föreståndare, har adekvat högskoleutbildning (vilken bör motsvara minst 120 högskolepoäng), personlig lämplighet och tillräcklig kunskap och kompetens för att ansvara för de områden som anges i föreskriften SOSFS 2003:20 (S)
- Inskrivning av barn sker i enlighet med tillstånd
- Personalen har den utbildning och erfarenhet som krävs för att utföra arbete i enlighet med de behandlingsmetoder som används och för att uppfylla verksamhetens mål
- Personalens behov av handledning och kompetensutveckling tillgodoses
- Verksamheten har ett system för att säkra kvalitet
- Alla inskrivna barn har en egen dokumentation
- Vården av barnen planeras och förutsättningar ges för att kunna följa vården
- Samverkan sker med andra utifrån barnens behov
- Medvetenhet om god etik och respektfullt bemötande

- Rutiner finns för att hantera synpunkter och klagomål inom verksamheten.
(1 kap. 1-2 §§ SoL, 3 kap. 5 § SoL, 3 kap. 3 och 5 §§ SoL, 6 kap 4 § SoL, 7 kap. 1-2 §§ SoL, 16 kap. 6 § SoL, SOSFS 2003:20 (S), SOSFS 2006:11, SOSFS 2006:5, 3 kap.5, 11, 14 §§, SoF, 3 kap Kommunallagen, 8 § Förvaltningslagen, (1991:900)SOU 1994:139 s. 546)

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller** följande områden som ingår i bedömningskriterierna:

- Inskrivningen av barn sker i enlighet med tillstånd
- Personalen har den utbildning och erfarenhet som krävs för att utföra arbete i enlighet med de behandlingsmetoder som används och för att uppfylla verksamhetens mål.
- Personalens behov av kompetensutveckling och handledning tillgodoses.
- Verksamheten har ett system för att säkra kvalitet.
- Alla inskrivna barn har en egen dokumentation.
- Vården av barnen planeras och förutsättningar ges för att kunna följa vården.
- Samverkan sker med andra utifrån barnens behov.

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller delvis** följande områden som ingår i bedömningskriterierna:

- Huvudmannen har ansvar för att den som förestår verksamheten har kompetens att styra och leda verksamheten. Detta innebär att verksamhetens föreståndare, och i förekommande fall biträdande föreståndare har adekvat högskoleutbildning (vilken bör motsvara minst 120 högskolepoäng.
Föreståndaren samt biträdande föreståndaren uppfyller inte kraven som anges i föreskriften SOSFS 2003:20 (S)
- Medvetenhet om god etik och respektfullt bemötande.
Länsstyrelsen gör en bedömning att verksamheten uppfyller delvis bedömningskriterierna då man saknar etiska riktlinjer i verksamheten.
- Rutiner för att hantera synpunkter och klagomål inom verksamheten. Skrivargården saknar rutiner för en tydlig klagomålshantering varför länsstyrelsen bedömer att verksamheten uppfyller delvis bedömningskriterierna.

ÖVRIGT

Barns bästa

Begreppet "barns bästa" diskuterades inte vid tillsynsbesöket.

Jämställdhet

Övervägande delen av de anställda är män. Vid samtalen med barnen diskuteras det mycket om tjejer och relationerna till dem.

Tillgänglighet

Allmänna kommunikationer finns i form av buss i närheten. Barnen har möjligheter att resa till och från egna aktiviteter med allmänna kommunikationer. Verksamheten har även egna fordon för transporter.

Skrivargården är inte anpassad för barn med rörelsehinder. Hiss inomhus saknas. Vidare finns inte några rullstolsramper till fastigheten. Toalett och dusch möjligheter finns på båda våningsplanen. Dessa är inte handikappanpassade.

Sammanfattande bedömning

Skrivargården uppfyller bedömningskriterierna i flertalet av länsstyrelsens granskningsområden.

De brister som har kunnat konstateras vid tillsynens genomförande avser bl a området hälsa. Det saknas rutiner för hur barnen får stöd i den fysiska hälsan samt i att sköta sin tandhälsa.

Inom området känslomässiga och sociala behov saknas möjligheten för barnen till egna individuella telefonsamtal utan närvarande personal. Rutiner har inte heller redovisats inom området säkerhet hur man förebygger och förhindrar att barnen skadar sig själv under placeringstiden eller hur man inom verksamheten hanterar konflikter och missförhållanden.

Inom området kvalitet saknas rutiner för att hantera synpunkter och klagomål inom verksamheten från tex anhöriga och socialtjänsten. Vidare saknas etiska riktlinjer i verksamheten.

Både föreståndaren och biträdande föreståndaren saknar adekvat utbildning enligt föreskriften SOSFS 2003:20 (S) d.v.s. högskoleutbildning avseende 120 poäng. Båda är dock godkända som föreståndare innan dessa föreskrifter trädde i kraft.

Länsstyrelsen framhåller vikten av att såväl föreståndare som biträdande föreståndare genomgår fortbildning.

